

DOMOVINA

Štampa dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvršijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirane. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje po kromu tomljane pristojbine ter od vsake peti-vrste po 30 vln. za vsakekrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Posrednica za celo leto 8 kren, za pol leta 4 krene, za štiri leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Nemčija išče novega zaveznika.

Ravno srečna se ne more imenovati za njanja politika Nemčije. Vedno si išče novih prijateljev in zaveznikov, s celim svetom bi se rada bratila, kadar kažejo tako koristolovni njeni načrti, a ravno tako hitro pobratimstva razvezuje, ako ji tako — kaže. Podobna je v tem oziru špekulacijskemu veseljaku, ki kaže svoj smehljajoči obraz vsakomur, pri katerem sluti „drobiža“ in upa s tako veseljaško krinko prikriti svetu svojo računajočo sebično nprav.

No, s tako komedijo prevara k večjemu le politično omejenega sultana, dočim ostale evropake, pa tudi izvenevropske velesile le predobro poznajo nemško neodkritosrdnost. Saj je bil Bismarck najboljši tip celotne pruske politike. Dočim je ščeval Avstrijo proti Rusiji, Rusijo proti Avstriji, deloval je doma z največjo naglico za vsakojaki boj proti obema. In tačas se mu je ta maločastna igra posrečila, odprla pa je tudi oči zaupljivim državam, da ne vernejo več slepo sladkemu sosedu tam ob Reni. Izvzeta je le Avstrija, kateri se ni zadostoval dokaz nemškega prijateljstva pri Kraljevemgradu. Smo pač bolj lahko verni kot otroci, ki se vsaj bojijo peči; pri kateri so se opekli.

Lahko bi imela Nemčija prijatelje močne, zanesljive in verne v Avstro Ogrski in Rusiji. A to ji ne zadostuje, ker ve sama o sebi, da ni stvarjena za stalnost in odkritosrdnost.

„Za vsak slučaj“ ali rezervo hoče imeti še novih zaveznikov, četudi negotovih in nezanesljivih. Zategadelj se je začela zadnji čas vsiljivo bližati Angleški, čeravno dobro ve, da razun par sorodnih kapljic v krvi obeh vladarskih rodbinah ni nič takega v obeh narodih, kar bi dalo sklepati na trajne prijateljske vezi.

Malo osupnilo je Nemčijo seveda, ko se je zadnji čas sklenila za njenim hrbtom angleško-

japonska zveza. Takoj si je začela iskati ravno teža. In iskati je začela zaveznika v Zedinjenih državah Severne Amerike.

Zelo previdno je njeno tipanje okoli „ameriškega strica“, a vendar tako jasno, da se delajo najrazličnejši dovtipi o tem zblizevanju. Nemški cesar je poslal svojega brata, princa Henrika na potovanje po Ameriki. Da ni to na vadno potovanje v zabavo in razvedrilo, spoznali so tudi politiki v Vatikanu. Papež je namreč prorokoval pri tej priliki, da je potovanje nemškega princa v Ameriko najvažnejši dogodek novega stoletja. In komu bi bilo ljubše, kakor nemškemu cesarju, da postane prorokovanje papežovo resnično.

Med Nemčijo in severno-ameriško republiko pač ni prav nič zajednega, pač pa polno kontrastov, ki dajo sklepati preje na napetosti do vojske, kakor pa na utrjanje prijateljskih in pobratimskih vezi. Že politična konstatacija odbija te dve državi. Obe državi sta v pravcem vretju po politični in gospodarski razteznosti. Amerika je nezprosn nasprotnik Nemčiji pri svetovni trgovini. Valec tega tudi nemški industrijalni krogi ne poznajo na svojem polju hujšega tekmeča kakor je Severna Amerika.

V Nemčiji se čimdalje množi število onih, ki vidijo edino rešitev v carinskem boju z Zedinjenimi državami. Kajti nevarnost ameriškega izvoza za kontinentalno Evropo, posebno za Nemčijo, je z vsakim dnem večja.

V očigled takim napetostim je za navadne mislece naravnost uganjka, čemu išče princ Henrik v imenu Nemčije napeljati prijateljstvo med nasprotujočima si državama. No, kdor pozna diplomatske ovinke, po kakršnih je vajena Nemčija od nekdanj hoditi, vidi v tem obisku le bolj stiskanje rok dveh dvobojevnikov, preden si zamahneta s sabljami po glavah.

Vzroki napetostim med Nemčijo in Ameriko so pač pregloboki, da bi jih običajno zatjevanje o prijateljstvu, kakršno se baš sedaj med

njima menjavalo, odpravilo. Amerika se je zabarikadirala proti uvozu industrijskih izdelkov iz Evrope z neprimerno visokimi varstvenimi carinami, kar občuti pač najhujše nemška industrija. Nasprotno pa je svojim gospodarskim in industrijskim proizvodom z brezštevilnimi trusti in sindikati zavarovala vsako tekmovalstvo v Evropi, tako, da preplavljajo ameriški predmeti vse trge po Nemškem, a to s tako nizkimi cenami, da domaćini ni mogoče tekmovali.

Če bi si hotela dosedaj izkazati Amerika Nemčiji najmanjše usluge. Da, niti tega ne dobi, kajti si Nemčija tik Zveznih držav ali vsaj v bližini njenih otokov napravila malo plačevanje za svojimi ladijam. V Ameriki vedo, da se pride od prta do roke in glave.

Černu je bil ta najnovejši nemški poskus? Najbrže ostane pač samo pri poskusu, in Nemčija bo za edno prevaro bogatejša. Sicer pa bo tudi smela biti zadovoljna, ako doseže vtiis, ki ga je napravil prino Henrik na ameriško javnost, posebno na ondotno časopisje, vsaj podaljšanje grozeči carinski napetosti.

Resna beseda našim narodnjakom o važni panogi gospodarstva.

O živinoreji pisati ni poetičen opravek. Kljub temu se mi zdi živinoreja za naše razmere tako važna gospodarstvena panoga, da v sledečem pišem o tem predmetu nekoliko opazk in nasvetov, akoravno se bojim, da jih bode slavno čitateljstvo v tisti meri upoštevalo, kakor je to v enakih slučajih žalibog splošna navada.

Znani narodnogospodarski strokovnjak profesor Philipovich je dokazal v vrsti svojih člankov o žitnem izvozu iz Stajarskega, da so za stajarske kmetovalce carinske pogodbe bodisi z Nemčijo ali z Ogrsko neznačajnega pomena, ker se naše žito večinoma doma porabi. Ker to velja

LISTEK.

Na slukinem spreletu.

Spisal Juraj Lubič.

Sovražna zima je minula; led se je stopil, samo tupatam gledajo še snežne plasti tužno iz drage, kakor da bi prosile milosti. Drozeg poje vrhu smreke svoje daleč se razlegajoče ljubavne pesmi. Kos se jezi v grmu na svojega tekmeča, in od daleč se čujejo hripavi glas lisjaka, ponočnjaka, kateremu se je kakor drugim bitjem tudi vzbudila ljubezen v srcu. Priroda se ožila; srce lovca trepeče polno sladke nade, kajti „oculi, oculi“, to vznemirja lovca in v istini se slišijo med žgolenjem nekaterih krilatcev, ki še v mraku dajo duška svoji radosti, tisti znani, zaželjeni grgotajoči zvoki sluke.

Tu so torej. Sedaj je treba iti ven na tiste hribočke sredi gozda, kjer se sluke sprele tavajo, kjer si iščejo družice, da poleté potem skupno v severne kraje ter poskrbe tam za svoj zarod.

A koliko jih pride srečno v svojo domovino? Koliko jih mora pustiti svoje življenje prav v

trenotku najsrečnejše ljubezni! Povsod, povsod jim preti smrtna nevarnost; povsod preže lovci, nikdar siti, na izbornu pečenko. Oni nimajo srca, njih morilni strasti se mora vse žrtvovati. Pomoči ni; zabava je; pojdimo torej!

Vse, kar ima puško, lovec ali nelovec, vse dirja ven. Lovca imenujemo le tistega, ki to lepo ime zasluži. Kaj čudo, ako se je tudi gospod Brzonog zavzel za slukino sezono! Imenuje se sicer lovec, a od pamtiveka ni prinesel divjačine domov — on gre, da gre, svoja dva psa pa vzame seboj, da zabavata druge lovce, svojega gospodarja pa skrajno jezita.

Brzonog ne ve, kako se ima na lovu kretati, kje ima to ali ono divjačino iskati in kako nalogo ima pes sploh na lovu — psa pa se nimata od njega ničesar naučiti; ona sta tu, ker že mora slehern lovec imeti psa.

Luks in Pluto se imenujeta junaka, katera ne vsta, kako sta prišla v službo lovca.

O pasmi ni govoriti: Dve veliki, črni, dolgo dlaki, mesarski pošasti z divjimi pogledi in zakrivljenima repoma. Vendar ju gospod Brzonog ne more prebraviti.

Ali pričnimo!

Mala lovska družba se napoti proti večeru na sprelet v bližnji gozd. Da je gospod Brzonog zraven, je ob sebi umevno, ker je ta Nebodigatreba sploh povsod. Njegova psa tekata prsto okolo, gospodar ju neprestano zamaš kliče.

Družba je dospela že v gozd, in nekdo opozori gospoda Brzonoga, naj priveže psa, da mu ne bosta delala sitnosti.

„To ni treba“ odgovori modrijan. „Psa ne gresta nikamor, sta pohlevna, izborna izvežbana.“

V potrdilo tega oglasita se psa v istem hipu in dirjata kakor besna za zajčjim sledom, tja daleč v gozd.

Gospod Brzonog, kliče, vpije, žvižga, prati preklinja — vse zamaš. Nič drugega mu ne, preostaja, sam se spusti v dir za njima. Ostalih pajdašev krehot ga spremlja.

Nekaj časa je minulo.

Lovci že stoje vsak na svojem prostoru. Kar se zaslišijo sile bolestni, zrak pretresujoči glasovi. Razločijo se udarci, ki padajo na ubogega psa; slišijo se razna, oboževalna imena kakor: gnev, pošast itd.

Gospod Brzonog je v sredini posesti Plutona, kateri pa, to bodi rečeno njemu v čast,

zlasti tudi o slovenskih kmetih, ki svoje žito večinoma porabijo doma, ni se nam treba izvanredno razburjati glede vprašanj, kaj bode z novimi carinskimi pogodbami in kaj s poslanca Ploja zakonskim načrtom o terminski kupčiji z žitom, dasiravno te zadeve za nas nikakor niso brez pomena. Stokrat več pozornosti nego doslej morali bi štajarski Slovenci posvetiti živinoreji, ki bi za naše kmetovalce lahko bila prava zlata jama, kateri se ni bati niti ameriške konkurence niti terminske kupčije na dunajski borzi.

Našim kmetovalcem je živinoreja eden izmed najizdatnejših virov dohodkov. Če treba plačati davek, proda naš kmet tele, kravo ali svinjo. Če prihaja obrok za vplačevanje obresti pri hranilnici, tolaži se gospodar z nado, da bo dobil potrební denar, ko proda doma vzrejenih par volov ali žrebe. Gospodinja obljublja dekletom nova oblačila, brž ko proda kaj perutnine. Na tak način naši ljudje poravnavaajo svoja plačila in pokrivajo svoje drugovrstne gospodarske potrebščine.

Tako blagoslovljeno njihovo gospodarstvo ni, da bi lahko po žetvi odpošiljali polne vagonne žitnih pridelkov v tujino, pač pa svoje delavske sile lahko izkoriščajo prav plodonosno v navidezno postranski gospodarskih opravkih, izmed katerih jih zlasti živinoreja vzdržuje na površju ter jim pokriva takorekoč nenadejano in brez posebnih žrtv njih potrebščine.

Žalostno je le, da naša živinoreja nima nikakšne prave podlage in da se skoro nič ne stori v nje lepši procvit. Vsakdo izmed nas, kdor je vzrastle blizu kmetijskih blefov, vé iz lastne izkušnje, koliko se greši pri nas v živinoreji. Nočem naštevati neštevilnih napak in nemarnosti naših živinorejcev, ker p. n. čitalcem za danes prizanašam z dotičnimi podrobnostmi. Ne trdim pa preveč, ako pravim, da je skrb za živinorejo v mnogih naših krajih takšna, da je živina naših gospodarjev vsled svoje krute usode pomilovanja vredna.

Stokrat bolj pa je vsled tega obžalovati, da vse naše narodno gospodarstvo vsled tega hudo trpi in da naše ljudstvo ne izkoristi v svojo prid tega bogatega vira svojih dohodkov na bolj izdaten način.

Ne kličem vsled teh razmer kar po ustanovitvi primernih kmetijskih šol, ker vem, na kako dolgih nogah stoje take zahteve in taki načrti. Kar se pa z vso pravico sme želeti, je to, da naši vneti narodnjaki živinoreji posvetijo nekoliko več pozornosti ter da ne smatrajo svoje dostojnosti nevrednim, to vprašanje natančneje proučiti. Politična društva in avtonomna gospodarska zastopstva naj vzemo to vprašanje resno v pretres. V prvi vrsti naj skrb, da se izobrazi vsaj kot samouki zadostno število sposobnih sil, ki bi o živinoreji imeli po posameznih krajih svojega okoliša pogostoma poučna predavanja. Eden ali dva potovalna učitelja vendar za celo Spodnje Štajarsko ne moreta zadostovati! Kmetisko ljudstvo, ki je agitacijo celjskih gubernikov za uvedbo nove mere nedavno tako veselo pozdr-

vilo, oklenilo se bode gotovo z veseljem vsakega novega gibanja, katero bode upoštevalo njegove nujne gospodarske potrebe.

Kar pa našo živinorejo posebno ovira in kar sem se namenil tu posebno povdarjati, je to, da vlada pri nas veliko pomanjkanje veščih, za svoj poklic navdušenih živinozdravnikov. Zato bi bilo zelo primerno, da bi se vsaj tu pa tam ojunail kak slovenski abiturient, da se odloči študirati živinozdravništvo. Kakor že marsikatero zastarelo domnevanje, izginilo bode tudi kmalu mnenje, da živinozdravništvo ni dostojen poklic za absolviranega gimnazijca. Saj se deluje na to, da tudi živinozdravniki dobijo pravico doktorstva.

Okrajni zastopi naj bi se zavzeli za take kandidate, da dobe dotične deželne ustanove za čas svojih študij. Boljše je, da se nekaj abiturientov na tak način posveti temu, za naše kmetijstvo važnemu in tudi gmotno zelo ugodnemu poklicu, nego da se kot medicinci in pravniki, vsled znanih gmotnih razmer morajo prodajati v Bosno in za vojaštvo. In kar še enkrat povdarjam, več in za svoj poklic navdušen živinozdravnik je lahko največji ljudski dobitnik in si za gmotni napredek naših zaostalih in pa nemarnih živinorejcev lahko pridobi ogromnih zaslug.

Če hočemo kaj veljati, skrbimo za okrepitev onih panog produkcije, za katere je naše ljudstvo sposobno in ki bodo vedno imele lepo bodočnost in ne zanemarjamo torej živinoreje. Star pregovor pravi, da denar ne smrdi.

Vekoslav Kukovec.

Celjske in štajarske novice.

(Veseliča „Delavskega podpornega društva“) dne 19. t. m. v „Narodnem domu“ v Celju je vzpela prav lepo, da smo se kar čudili izurjenosti in izvežbanosti še tako mladega zbora. Koncert se je začel z „Delavsko budnico“, katero so morali pevci na buren aplavz in vsestransko zahtevo ponoviti. Jako je ugajala plastična skupina „Delavstvo se klanja Sloveniji“, ki jo je okusno aranžiral g. Benčan. Največ veselja in zabave pa je nudila poslušalcem komična igra „Krojač Fips“, v kateri se je zlasti odlikoval v naslovni uloži g. Salmič. Tudi vse druge vloge so se proizvajale gladko in fino; gđc. Serneceva je bila prav poredna in živahna Lizika, gospa dr. Karlovšek-ova dobra gospodinja in g. dr. Karlovšek pretkan, a svoji Liziki iz srca udan ljubimec. Slugo je igral na primeren, komičen način g. Terček. Pevske točke, ki so potem sledile, so splošno ugajale; malone vsako je moral zbor ponoviti, tako harmonizovani „Narodni pesmi“ in druge. Pevskemu zboru celjskega „Delavskega podp. društva“ gre vsa čast, posebno priznanje pa zasluži njegov odlični pevovodja g. dr. A. Schwab, ki ga je izvežbal in dirigiral na koncertu izbornu. Na programu je bila tudi razdelitev diplom izvoljenim častnim članom; g. Rebek je v krepkem govoru lepo izrazil zasluge

izvoljenih treh častnih članov, namreč dr. Ivan Dečko-ta, mil. g. opata Ogradi ja in dr. J. Kržišnika, dekana v Ilir. Bistrici, ki so si za društvo stekli več zaslug in sodelovali zlasti pri njegovi ustanovitvi. Žal, da je bil koncert bolj slabo obiskan; pogrešali pa smo zlasti srednji, t. j. obrtni in delavski stan, ki bi bil vendar v prvi vrsti poklican, udeležiti se te slavnosti. Po končanem programu smo ostali še dolgo skupaj in poslušali pesmi, ki jih je pel vrli pevski zbor in se naslajali ob akordih „Narodne godbe“, ki jo je vodil z znano spretnostjo g. Korun. Bil je v istini prav lep večer, ki ga nam je priredilo „Delavsko podp. društvo“, upamo tudi, da ni bil zadnji, temveč, da se kmalu zopet vidimo!

(O vojaki 87. pešpolka), ki so bili leta 1897/98 na vojni ekspediciji na Kreti se izraža nedavno izšla knjiga „Die k. u. k. Streitkräfte auf und vor Kreta“ jako pohvalno in na več mestih povdarja posebno njihovo hrabrost in vztrajnost. Knjiga je izšla v državni tiskarni na Dunaju in bi zanimala zlasti one, ki so se udeležili te ekspedicije.

(Interpelacija) Poslanec Berks in tovariši so v torek v državnem zboru interpelirali justičnega ministra vsled imenovanj slovensčine nezmožnih sodnikov na Sp. Štajarskem.

(Teharje) Kako so se pri nas razmere za sukale, odkar je prišel na krmilo župan in občinski svetovalci, ki se dajo voditi od štorskih fabrikantov, je že presramotno za Teharje! Kakšne kozolce prevrača naš novi občinski tajnik, to nam je vsem dobro znano; prišel je od celjskega magistrata, kjer je imel mnogo opraviti s hajljanjem, da slovenski ne zna, je gotovo. Dobil sem nedavno živinski potni list v roke, na katerem je stal takšen popis živine „eden pšenične krava“. Kako naj torej takšen človek občuje s slovenskimi strankami in uraduje pri nas, kjer je vendar le vse slovensko. Oni, ki zdaj ližejo pete in padajo v prah pred štorsko gospodo, se bodo že sčasoma spametovali, ko se jim pristudi takšna pasja pokorščina. V naši občini vladajo sedaj štorski „štribarji“, župan Korel Gorišek ima malo govoriti; on stori to, kar mu nakažejo drugi. Takšna županska čast je res močno puhla, njegova oblast pa še bolj! Tolikanj bolj žalostno se mi zdi pri teh razmerah tudi to, da naši narodni društvi ne čutita, da zunaj v naravi vstaja cvetoča pomlad, ko se vse vzbuja, dviga in klije na dan. Naše „Kat. politično društvo“ je izgubilo predsednika; položil je čast, ne da bi bil poprej sklican izvanredni občni zbor, da bi si izvolili drugega. Tudi naša podružnica družbe sv. Cirila in Metoda ne dá glasu od sebe. Vse mrtvo, mrtvo, da človeka prevzame groza ob takšni narodni zaspanosti in mlačnosti. In vendar imamo pri nas še nekaj čilih moči, ki bi lahko mnogo storile v narodnem oziru. Nje danes kličem iz spanja; vstanimo in čuvajmo narodno čast naše občine!

(Namesto tabaka umazano capo.) Nedavno smo dobili zanimivo novico, da si je nek kmetič iz okraja Laško kupil zavoj tobaka za 4 kraj-

ni prišel na gospodarjev klic, marveč le slučajno, ker je zgubil zajčji sled.

Gospod Brzonog privleče prst debelo vrv iz žepa, naredi zanjko in že vleče sila branečega se psa, kakor medveda na svoj še precej od daljeni prostor.

Zmračilo se je. Nek tajinstven čut sede v prsi. Vrane letajo, kakor nočni duhovi nad gozdom ter si iščejo prenočišča; tam le v temni goščavi še brska črni kos in včasih zaspano zažvižga; vrh bora pa oponaša drozega razne ptice, njegov glas je postal milejši, sanjav, tudi govnohrbec že brendi ob tleh, od daleč pa zadone melanholični zvoki znonov raznih cerkva — zdrava Marija!

To je znamenje, sedaj je treba paziti!

Gospod Brzonog stoji na svojem prostoru, a mestu da bi gledal v zrak in pazil na spreletajoče se sluke, se ogleduje na vse strani in išče z očmi svojega dragocenega Luksa. Ubogi grešnik Pluto pa leži, ne brigajoč se za brezštevne proge, katere si je pridobil s svojo hrabrostjo, kakor malopridnež na tleh poleg svojega gospodarja, privezan na hojevo deblo in miali, kaj bi se dalo zopet učiniti proti gospodarjevi volji.

Kar se prikaže iz gozdne tmine — Lusk; trepetajoč se plazi po trebuhu proti svojem gospodarju, ki kar plane nanj kakor jastreba na kokoš.

Drugi prizor!

Slišijo se zopet čisto nenavadne litanije, pokaanje udarcev, tulenje psa.

„Sedaj mi pa več ne uideš, ti nesreča ti, — vleži se — tu sem se vleži!“ — Za Boga — kje pa je zopet — — —?“

Modrijan Pluto se je med tem, ko je po njegovem tovarišu padalo, umaknil, pustivši samo še pretrgano vrv. Bog vedi, kolikookrat je dobil kako gorko brez vsega razloga, da bi pa to preprečil, je šel.

„Tukaj je Pluto, pri meni“. Oglasi se oddaljen lovec.

„Pošljite ga k meni!“

„Ne gre.“

„Zapodite ga!“

„Ne gane se.“

„Čakaj, ti groza ti! — Lusk, vleži se!“

Gospod Brzonog koraka kakor posebljena osveta proti Plutonu, da se zemlja stresa in da polomi med potjo vse veje v goščavi — dobil

ga je tega nesrečneža potem, ko je bil parkrat zaman po njem zagrabil in se edenkrat čez hojev parobek prevrnil.

Strahoviča plačilo!

Ko je prišel gospod Brzonog nazaj na svoj prostor, že zopet Luksa ni bilo več tam. Postal je bil nervozen in ni mogel prenašati tuljenja Plutonovega.

Zopetni lov na Luksa.

Plutona je izročil gospod Brzonog lovca sosedu, potem pa hajdi čez dŕn in strn v nočno temo!

Parkrat se je prevrnil, izgubil klobuk, da ga je komaj našel, enkrat obvisel na svoji lovski torbi; pri osvojenju se mu sproči puška, da cepne golega strahu pol mrtve na tla in si potlači ob skali svoj nos.

Puшкиn pok ga je rešil.

Lusk je mislil, da bo kaj večerje in je pridiral gospodarju ravno v roke.

Popolnoma onemogel, krvav, raztrgan, moker kakor miš pride gospod Brzonog nazaj na svoj prostor. Imal je zopet oba psa — a bila je že noč in — lov je bil končan.

carje; ko pa si je začel mož pipico basati, je videl, da v zavitku ni tobak temveč umazana cunjica, skupaj zvita in stisnjena. Mislili smo, da to ni mogoče, da to ni res; ker pa poročajo o tem zdaj tudi drugi listi, morda ona vest o naj-novejšem avstrijskem tobaku ni bila izmišljena.

(Regulacija Savine) Komisija za uravnavo Savine je svoje delo opravila; dne 11. t. m. si je ogledala strugo od Starega grada nad Mozirjem pa do eraričnega mosta pri Št. Petru, dne 12. rečni tok do Celja in dne 13. do Laškega. Dne 14. je komisija pregledala strugo Lave in drugih potokov, ki se pri Celju razlivajo v Savino. Potem so se vršile pri celjskem okrajnem glavarstvu posvetovanja, h katerim so prišli zastopniki namestništva, dežele, južne železnice itd.

(Nov brod čez Savo pri Blanci.) Veleposelnik And. Maurer v Blanci priredi med Blanco na Kranjskem in Arto na Štajarskem nov brod čez Savo.

(Nov most čez Savo pri Brežicah.) Poročali smo že, da namerava mestna občina Brežice zaradi zveze z deželo Kranjsko med okrajno cesto, ki drži na levem savskem bregu do broda in med državno cesto na desnem savskem bregu napraviti most čez Savo, oziroma čez Krško. Ta most se ima graditi v premočrtnem podaljšanju omenjene okrajne ceste in bi bil železen, oziroma lesen. Skupna dolžina projektirane zgradbe bi znašala 519 m. Komisijonalno poizvedovanje se vrši dne 17. aprila na licu mesta.

(Konjice.) Tukajšnja podružnica družbe sv. Cirila in Metoda ima svoj občni zbor v nedeljo dne 23. marca t. l. ob 3. uri pop. v čitalniških prostorih. Istotam se priredi v prid te družbe koncert v soboto dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer.

(Hranilno in posojilno društvo v Ptuj.) Denarni promet je znašal v letu 1901 2780 891 kron 64 v in sicer je bilo prejemkov 1410 209 kron 38 v in izdatkov 1370 682 K 26 v. Zadrugnikov je bilo koncem leta 1900 4155. V letu 1901 je vstopilo udov 223, skupaj 4378, izstopilo pa 375; tedaj jih ostane koncem leta 1901 4003. Deležev je bilo koncem leta 1901 vplačanih 97.236 kron 60 v, na novo se je vplačalo oprav. delež 3.097 kron, skupaj 100.333 K 60 vin. Izplačalo se je opravičnih deležev 8.209 K in je stanje deležev koncem leta 1901 92.124 K 60 v. Hranilne vloge znašale so koncem leta 1900 1.615.040 K 40 v. V letu 1901 se je vložilo 688.264 K 71 v, skupaj 2.303.305 K 11 v. Vzdignilo pa 669.450 K 53 v in ostane vloženo koncem leta 1901 1.633.854 K 58 v. Ker pa znašajo kapitalizovane obresti v letu 1901 69.031 K 94 v, je stanje hranilnih vlog koncem leta 1901 1.702.886 K 52 v. Ta denar je naložen na 2178 knjižic, tedaj poprek na vsako po 782 K in sicer takole: do 10 K na 77 knjižic, od 10—100 K na 453 knjižic, od 100—500 K na 883 knjižic, od 500—1000 na 305 knjižic, od 1000—5000 K na 412 knjižic in nad 5000 K na 48 knjižic, skupaj 2178 knjižic. Stanje posojil znašalo je koncem leta 1900 1.559.615 K 63 v. V letu 1901 se je dalo posojil 449.011 K 50 v, skupaj 2.008.627 K 13 v, vrnilo se je 436.483 K 49 v; torej je stanje posojil koncem leta 1901 1.572.143 K 64 v. Od teh aktivnih tirjatev spada na hipotetni kredit 411.035 kron 64 v, na osebni kredit pa 1.161.108 K. — Stanje splošnega rezervnega zaklada je znašalo koncem leta 1900 30.917 K 70 v, če se mu pri denejo v letu 1901 vplačane vstopnine po 223 K, znaša ta zaklad koncem leta 1901 31.140 K 70 v. Stanje posebnega rezervnega zaklada znašalo je koncem leta 1900 170.802 K 12 v. Iz čistega dobička v letu 1900 se je v sklad sklepa občnega zbora temu zakladu pripisalo 3.780 K 18 v. Za družniki so v letu 1901 za ta zaklad vplačali 1.272 K 80 v in znaša poseb. rezerv. zaklad koncem leta 1901 175.855 K 10 v. Oba rezervna zaklada znašata pa koncem leta 1901 206.995 K 80 v. Penzijski zaklad za uradnike znašal je koncem l. 1900 12.311 K 42 v. Iz čistega dobička l. 1900 se mu je v sklad sklepa občnega zbora pridjalo 2.188 K 58 v. 4 1/2 %, obresti za l. 1901 znašajo 652 K 50 v, tedaj stanje koncem l. 1901 15.152 K 50 v. Čisti dobiček l. 1901 znaša 12.904 K 84 v.

(Žensko truplo) so našli pri Spod. Krapju blizu Ljutomeru; po obrazu sodeč je to morala biti okrog 45 let stara ženska. Imela je kosti njeve lase in bila črno oblečena.

(Iz Središča.) Zadnji zabavni večer v društvu „Edinost“ končal je za letos prireditelj g. Ivan Kolarič z govorom „O stanovskih zadrugah“. Iz celega govora se je kazalo njega veliko zanimanje za zadrugno življenje. „Gospodarski zadrugi“ v Središču je čestitati, da ima tako delavnega načelnika. Že več nedelj pa učitelj gosp. Kosi pončuje v šoli in izven šole o sadjereji. Dal Bog, da bi njega trud tudi uspeh imel!

(Bralnemu društvu „Lipa“ pri Sv. Boltenku blizu Središča) je blagovolil darovati preblagorodni gospod dr. Juro Hrašovec v Celju lanko „Domovino“ in „Slov. Gospodarja“, za kar mu tem potem izrekamo najsernejšo zahvalo. Da bi našel mnogo posnemovalcev!

(V Marenberku) znaša število protestantov 45 oseb; v celem marenberškem in slovenjegraškem sodnem okraju je 70 protestantov.

(Porotne obravnave v Mariboru.) Dne 17. t. m. se je vršila obravnava zoper g. Fr. Šegulo, bivšega odgovornega urednika „Südsteir. Presse“. Tožil ga je Ornig, ptujski pek in župan, potem Gspaltl in Sobroff, tudi dva Ptujčana; vsled razžaljenja časti potom tiska. Orniku se je namreč očitalo, da je „Leichenschänder“, ker je dal svoj čas kopati v cerkvi sv. Roka, kjer je iskal raznih starinskih izkopin, a izkopali so truplo neke grofice. Porotniki so spoznali obtoženca krivim in je bil obsojen na dva meseca ječe. Take so pri nas razmere!

(Demonstracija zoper porotnike) Po končani porotni obravnavi v Mariboru zoper dr. Schacherla in Maytnerja dne 15. t. m. ju je čakala velika množica privržencev pri izhodu; ko sta prišla ven, so ju začeli navdušeno pozdravljati, porotnike pa so glasno psovali in jim žvižgali.

(V Dravo je sunil) pred mnogimi meseci Jos. Winkler iz Majšperka nekega Štefana Trunčiča, ki je utonil. Zločinca so še le sedaj zasledili in zaprli.

(Družba sv. Cirila in Metoda) Dne 13. t. m. se je vršil v Mariboru v „Narodnem domu“ redni občni zbor moške in ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda. Osrednje društvo v Ljubljani se je narodno zavednim damam mariborskim najlepše zahvalilo za krasen sprejem povodom družbine skupščine dne 8. avgusta l. l. v Mariboru. Odbor moške podružnice je lani nabral 351 kron 89 vin. odbor ženske podružnice pa 266 kron 89 vin. Vrh se je še za slovensko šolo v Mariboru nabrala vsota 1001 krona 82 vin., tako, da so mariborski Slovenci to leto nabrali darov za našo šolsko družbo 1620 kron 10 vin. Izvolili so potem odbornike. Na shodu se je z obžalovanjem konstatiralo, da smo tudi na vadenici mariborskega učiteljskega nazadovale, ker je bil namreč v prvem razredu vpeljan dvojezični šolski pouk.

(Kulturni Nemci.) Premožni in ugledni posestnik V. Schönbacher iz Rothleita na Gor. Štajarskem je prišel po poslih v trg Frohnleiten. Ko se je ponoči vračal, postalo mu je slabo ter je obležal na ulici. Postrežljivi policaji pa so ga brž pobrali ter zavlekli v občinsko kajho, ne da bi se dalje zanj brigali, drugo jutro so našli moža mrtvega. Ker je to v kratkem času že drugi slučaj, da so v kajhah kulturnih gornještajarskih občin umrli nedolžni ljudje, grajajo celo nemški listi toliko zanemarjenost.

(Angleški izkoriščevalci na Štajarskem.) Že pred dobrim letom smo opozorili v daljšem članku, da se namerava na Štajarskem naseliti neka angleška družba, ki bo izkoriščevala na debelo podzemeljske zaklade naše dežele. Tačas se je od raznih strani zanimalo take vesti kot časniške race. Sedaj pa razglasa vladni uradni list „Wiener Zeitung“, da je podelil ministrijski predsednik sporazumno z poljedelskim, trgovskim, finančnim in justičnim ministertvom londonski delniški družbi „The Görriach Coal Mining and Gyps Works Limited“ koncesijo za pridobivanje premoga in mavca po celi Štajarski. Družba ima svoj sedež v Görriach (Gorjane) na Gor. Štajarskem, kjer se postavijo tudi velike fužine.

Občni zbor Savinske podružnice „Slov. planinskega društva“.*

Savinska podružnica, ena najstarejših pa smelo lahko tudi trdimo najdelavnejših podružnic našega vrlega „S. P. D.“ je imela svoj letošnji občni zbor dne 6. januarja t. l. v Šoštanju V salonu hotela „Avstrija“ bil je zbran cvet inteligence Šaleške doline in pa nekaj Gornjesavinčanov iz Gornjegograda. Rečice, Mozirja in Ksaverija. Iz Ljubljane prihitel je v sredo štajarskih hribolazcev odbornik in zastopnik osrednjega odbora gosp. Verovšek Miha. Navzoč je bil tudi deželni poslanec gosp. Ivan Vošnjak.

Zbor je otvoril predsednik g. Fran Kocbek iz Gornjegograda, ki je pozdravivši navzočnike v kratkih besedah označil stanje naše podružnice in povdarjal veliko važnost planinskega društva.

Omenil je, da je upanje v kratkem času dobiti udobno in lepo cesto iz Ljubnega do Luč, ker je zadnja skupščina okrajnega zastopa Gornjigrad sprejela isto in pa že sedaj dobro izvedeno progo Luče-Solčava v — okrajno cesto. S tem se bode turistika v Gornji savinski dolini zopet zdatno zboljšala.

Tajnik g. Ignacij Šijanec je poročal o podružničnem delovanju v minulem letu. Iz obširnega poročila priobčiti hočemo le kratek izvleček.

Savinska podružnica je imela leta 1901 — ustanovnikov 24 in 107 letnih članov. Podpore so se dobile od c. kr. železniškega ministristva (za popravo in vzdrževanje potov) 200 K, od okrajnega zastopa gornjegrajskega 100 K, od štajarske hranilnice (za pot v Turškem žlebu) 200 K, od posojilnic: Maribor 100 K, Žalec 80 K, Gornjigrad 50 K, Mózirje, 40 K, Vransko in Ptuj po 30 K, Šoštanj, Slovenjgradec, Šmarje po 20 K, Fram, Ljubno, Slatina, Konjice po 10 K. Razni drugi dobrotniki so darovali, oziroma nabrali v veselih družbah večje in manjše vsote. Hvala vsem!

Glavno pozornost je minulo leto obrnila podružnica na zboljšanje potov. Nad Turškim žlebom pod Skuto se je naredila cisterna, ker ni v bližini nobenega studenca; pri gornjegrajski koči se je studenec obzidal s cementom in pokril s streho. V vseh kočah (šest koč in kapelic) se je pomnožil inventar — Kocbekova in Mozirska koča sta dobili novi ognjišči. Na vse koče so se pribile nove ključavnice, ki odpirajo na isti ključ, kakor vse druge koče „S. P. D.“

Kocbekova koča bila je skozi tri mesece v sezoni oskrbovana (oskrbnik Jurij Planinšek iz Luč) istotam je tudi ombrometična postaja.

Obisk koč je dovoljen in raste leto za letom promet tujcev v naših planinskih krajih.

Izleti so se priredili trije, od katerih se oni na Ojstrico ni mogel izvesti popolnoma radi deževnega vremena. Na Menino planino h gornjegrajski koči je bil izlet skupno prirejen s „Kamniško podružnico“ — tega izleta se je zlasti udeležilo mnogo Ljubljancev, a malo Štajarcev. Najlepši je bil izlet v „Pekel“ in na Mrzlico k „Hausenbichlerjevi koči“, prirejen po žalskem odseku naše podružnice.

Podružnica ima strokovno knjižnico v vrednosti 700 K, ta se je letos posebno pomnožila po zemljevidih.

Dijaki, ki so se oglasili pri podružničnem vodstvu, so dobili legitimacije za brezplačno bivanje v naših kočah.

Podružnično glasilo je strokovni list „Planinski Vestnik“, ki vsaki mesec poroča o vsem, kar se tiče planinstva v naših krajih in katerega dobivajo člani brezplačno.

Za kočo na Boču se je naprosil novi varuh in sicer g. Koki, učitelj v Studenčah, ker dose danji g. Žekar, župnik istotam ne utegne kočo nadzorovati valed preobčlenja z drugim delom.

Podružnično delovanje in v obče turistično gibanje na Slovenje Štajarskem podpirata lista „Südsteirische Presse“ in „Domovina“, za kar jima je „Savinska podružnica“ hvaležna.

Tudi leta 1901 so vodniki iz Luč in Solčave iskali truplo pred letom izginilega turista Lichtnekerta, ki se je baže ponesrečil v naših planinah — a zaman.

* To poročilo nam je nekoliko zakasnilo valed pomanjkanja prostora. Opomba uredništva.

Nato se je vnela prav živahna debata glede na prodajo, oziroma kup „Hude Luke“. Govorili so o tej točki: Kocbek, dr. Mayer, Terčak, Verovšek in Vošnjak.

Bili so vsi mnenja, da je prav, da se ni ku-pila omenjena votlina. Stroški vzdrževanja bili bi ogromni in bi se podjetje nikakor ne izplačalo.

Sicer pa mora gledati „Savinska podružnica“ SPD v prvi vrsti, da nam ohrani planine in še za to ji gre težko, pri primerno velikem številu članov.

Blagajnikovo poročilo — blagajnik je načelnik — kaže dohodkov 1901 K 59 v, stroškov 1872 K 1 v; torej prebitka 29 K 58 v; čista imovina je 10.303 K 58 v; proračun za l. 1902 se odobri s 1450 K.

Pri naslednji točki sporeda poročila načelnika, da sta on in tajnik bila na nesramen način na padena v lističu „Naš dom“ in tudi v „Slov. Gospodarju“, in da glede na te napade odstopita od svojih odborniških mest.

Odbornik osrednjega odbora g. Verovšek, obžaluje, da se najde mož, ki očita tako vestnim in nepristransko delavnim močem kaj netaktnega. Osrednji odbor v Ljubljani bil je ogorčen nad takim zabrnim rovanjem. Dotični dopisnik, ki razdira slovo v nepolitičnem in nestranskem društvu, naj bi raje prišel na občni zbor in bi naj tukaj v oči povedal, kar mu ne prija.

Predlaga, naj se obema odstopivšima odbornikom izreče popolno zaupanje in naj se zopet volita. Sprejme se soglasno, kakor tudi sledeča resolucija, katero je predlagal notar g. Kolšek:

Občni zbor Savinske podružnice S planinskega društva

1. zavrača odločno vse napade, ki so bili v „Našem domu“ proti podružničnemu predsedniku in tajniku;

2. ker so vsi napadi neutemeljeni in neosnovani, izreka občni zbor popolno zaupanje v ta dva odbornika, kakor v ves odbor „Savinske podružnice“ in iskreno zahvalo za dosedanje uspešno delovanje, in

3. izreka prošnjo, naj blagovolita zopetno izvolitev sprejeti in nadaljevati dosedanje delovanje.

Načelnik in tajnik sta glede na to izjavo sprejela zopetno izvolitev. Ker ni bilo nobenega posebnega predloga, je načelnik izrekel vsem udeležencem zahvalo za udeležbo in zanimanje in prosil, naj še nadalje gmotno in moralno podpirajo „Savinsko podružnico“, katera bode kakor dosedaj tudi zanaprej stala nad strankami ter delovala — ne glede, če je posameznim hujšakcem prav ali ne — le v prid prebivalstva lepih naših planinskih krajev.

G. notar Kolšek se je nato še zahvalil „Savinski podružnici“, da si je ona ta slovenski trg izbrala v zborovališče in želel, da bi se v kratkem zopet tukaj videli. Odborniku osrednjega odbora, gosp. Verovšku pa je še naročil, naj nese iskrene pozdrave bratom Ljubljancem, posebno pa še ljubljanskim planincem in dičnemu predsedniku SPD, g. prof. Orožnu.

Zvečer bila je v čast planincev prirejena veselica s petjem, tamburanjem, gledališko predstavo in plesom. O tej je „Domovina“ že poročala. Omenimo le še, da se je pri prosti zabavi spregovorilo par čvrstih besed. Govorili so gg. Kolšek, dr. Mayer, Ježovnik, Vošnjak, Verovšek, Kocbek in drugi.

Druge slovenske novice.

(Osebnost.) Okrajni šolski nadzornik v krškem in litjskem okraju, gosp. A. Maier je imenovan za okr. šol. nadzornika za slovenske in slovensko nemške šole v ljubljanskem mestnem okraju.

(Požar.) Te dni je gorelo pri posestniku Andr. Jerebu v Krtini pri Kamniku. Užgal je domači sin; škoda je 5000 kron.

(S koščkom mesa se je zadušil) v Smarju pri Ljubljani posestnik J. Ozorn. Popival je celo nedeljo, zvečer pa si je privoščil mesa in pri tem mu je prevelik kos ostal v grlu; bil je mrtev v par minutah.

(Novo zdravilišče na Gorenjskem.) Gosp. dr. E. Globčnik je otvoril letovišče za bolne in okrevajoče bolnike v Sangradu pri Kranju.

25 letnica slovenskega skladatelja.) V nedeljo je praznoval pevovodja tržaškega „Slovenskega pevskega društva“ gosp. Srečko Bartelj 25 letnico svojega delovanja na polju narodne glasbe. Bila je to velika narodna slavnost, ki je vspela prekrasno.

(Velika stavka na Reki.) Delavci na Reki so sklenili proglasiti splošno stavko, ako se ne ugodí njihovim zahtevam za povišanje plače, znižanje delavskega časa in upeljanje nedeljskega počitka. Delavci v luki in industrijskih podjetjih so v tem oziru vzajemni medseboj.

(Laško vohunstvo.) Med delavci iz Italije, ki so delali na novi isterski železnici, sta bila nekaj časa tudi dva laška oficirja. Ta dva go-tovo nista prišla graditi železnice, temveč ju je poslala laška vojna uprava vohunit in pregledovat istrske krajevne razmere. Tako zahrbtno postopajo Lahi in se pripravljajo za slučaj, če pride do vojne.

Dopisi.

Sv. Jurij na Ščavnici. Dne 23. febr. t. l. zborovalo je naše bralno društvo in si volilo odbor za tekoče leto tako le: Predsednikom je voljen zopet ednoglasno Jernej Košar; podpredsednikom č. g. Ivan Kunc; tajnikom Ivan Vuk; knjižničarjem Ivan Košar; njegov namestnik Fr. Horvat; blagajnikom Matija Čagran in dva odbornika. Častnim udom izvoljen je č. g. Frano Spindler, č. g. Ivan Tomažič in g. Jožef Mihalič.

V našem bralnem društvu se je začelo že pred kakim pol letom res prav živahno gibanje; posebno sta k temu pripomogla č. g. Fr. Spindler in naš g. pevovodja Val. Kocbek. Naša čitalnica je bila šola. Tukaj smo se shajali po nedeljah pri čitanju časnikov, pri gospodarskih pogovorih in pri pevskih in gledaliških vajah. Imeli smo tudi ondi, kakor drugod gledališke predstave. Naš krajni šolski svet, kateri sestoji večinoma iz Bračkovih soboriteljev, ko je videl predzadnjo veselico, da je ljudstvo kar trumoma prihajalo v šolo, nam je takoj gledališčne igre v šoli pre-povedal in to je bil za društvo hud udarec. Pa naša veselica, ki se je tako vrolo obnesla v šoli, je razburila naš krajni šolski svet tako, da si ni našel prej pokoja, da nas je vrgel z našo čitalnico vred iz šolske sobe, in sicer tako ne nadoma, da ko bi se ne našel dobrotnik, kateri nam je iz usmiljenja dal lepo prostorno sobo za čitalnico, bi res društvo trpelo veliko škodo. Vendar pa navzlic vsem zaprekam, ki nam jih stavijo naši nazadnjaški mogotci, začeli so se naši fantje in dekleta zbirati v novi čitalnici, kjer se z velikim navdušenjem vadijo petja in se vežbajo v gledaliških predstavah. Društvu pristopajo vedno novi udje; moram še posebno omeniti, da naša vrla dekleta nočejo zaostajati za drugimi.

Shajamo se torej radi v naši novi čitalnici, kjer smo sami svoji; tukaj nam ni treba čakati s strahom zaželenega časa, ko bi se smeli s pevskimi vajami oglasiti, kakor zadnjič v šoli, kjer smo bili zbrani, kakor nekaj apostoli in smo komaj čakali trenutka, pa ne kakor so čakali svoje dni apostoli, da bi prišel sv. Dub, mi bi radi, da bi odšel, — pa ne sv. Dub, ker veste, da on itak našo šolo zapušča. — Naše šolske poslopje se je povečalo tako, da se letos po Veliki noči otvori šesti razred. To poslopje je tako prostorno, da bi naše društvo lahko imelo vsaj mal koteček v njem, kjer bi se naša odrastla mladina nadalje narodno in gospodarsko izobraževala. Pa naj bo! Bolj nas pobijate, tem več nas je na straži in če se vztraja, zmagali bodo Buri!

Sv. Ana na Kremlbergu. Med našimi fanti se je zadnji čas razvila nič kaj lepa razvada, da si radi skočijo drug drugemu v jase. Seveda je res, da mlada kri hitro vzkipi, in nihče bi ne imel nič zoper to, ako bi ravnanje ne imelo čisto prav slabih posledic, in ako bi se ne dogajali tudi hudi tepeži. Zlasti med domačimi že prepričani niso lepi, kaj se le pretepi, posebne še, ako izvirajo iz čisto malenkostnih vzrokov. Lani pa se je tukaj nekaj pripetilo, kar je vredno, da zabeležim. Nek kmečki fant vzame namreč dva tovarša s seboj v vinograd svojega očeta, ki je pa že na „nemškem“. Domov gredočim se vstavi

nad 30 nemških fantov. Vkljub tej množiniso morali brzo pobrati šila in kopita pred našimi tremi korenjaki. Nemška sodnija, do katere so se bili obrnili — ker seveda niso vsi odnesli zdrave kože — se bojda ni mogla smeja vzdržati.

Narodno-gospodarske novice.

I. Ali je bolje saditi sadna drevesa visokodebelnasta, ali bolj pritlikava?

To vprašanje je kaj važno posebno za mladega sadjarja, kajti on utegne še sam doživeti sad svojega truda, ter ga bode imel morda priliko žvaliti, ali pa tudi — grajati. Vsekakor je treba, predno se kaj važnega lotimo, stvar dobro premisliti, da se ne bomo pozneje kesali.

Odgovor na ono vprašanje odvisen je od mnogih razmer kraja in ozemlja. Le z ozirom na to more se priporočati edna ali druga vrsta. Vsaka ima na svojem mestu prednosti, ob ednem pa druga napake. Takisto se narobe kaže na drugi legi in drugačni zemlji.

Visokodebelnasto drevo je mnogo vredno na močni zemlji in bolj v zavetju. Ako mu je moči brez ovir zrasti na visoko in ob ednem na široko, dá takšno drevo ob ugodni letini jako obilno pridelka. Tudi je takšno drevo kras in ponos kmetije, kateri ono samo daje precej vrednosti. Toda kako je vzgojiti, ko vemo, koliko sovražnikov ima šibko pa visoko drevce v mladi dobi? To je posebno treba pomisliti sadjarju prej, nego gre drevce saditi. Takrat si še lahko pomaga, dočim je že vsajenemu drevesu težko to storiti.

Prej nego se v izkopano jamo začne suti gnojna prst, naj se na strani, nasprotni od močnega vetra v jami napravi z železnim drogom globoka luknja, da se more v njo vsaditi prav močan in visok drog. Tega konec in še del nad zemljo se pred vsajenjem osmudi v ognju ali pa namaže s karbolinejem, da se ga trohnoba manj prime. Ko ta že trdno in ravno stoji, še le začne se zasipavati jama s prva z rodovitno prstjo do meje, ko je treba postaviti drevesce v jamo. To se sedaj priveže k deblu z bolj mehki mi pa močnimi vezmi, to pa ne samo enkrat, temuč po potrebi večkrat, zlasti ako je drevce krivencasto, da se s tem zravna in tesno drži kola. Razume se samo ob sebi, da se mora vez med kolom in drevesom dati križem, da kol ne „riblje“ drevesa. Sedaj se še le jama napolni z rodno prstjo in nekoliko potlači.

Rekli smo, da mora biti kol vsajen na strani od vetra, to pa zato, da grozni vihar manj muči drevo, ko je tišči h kolu, kakor pa, če bi je od nasprotne strani trgal od kola. V tem slučaju je vihar že marsikateremu drevescu vrh odtrgal.

Kakor z vetrom, ednaka težava je z snegom pri mladem drevju. Marsikedar se zgodi, da novopadli sneg kar trga vrhove drevesom, čemur pa je krivo napačno privezanje drevesa h kolu. Rekli smo, da mora ono biti na več mestih privezano, to pa ne samo do vej, oziroma do krone, nego tudi glavni vrh prav pri zadnjih vejicah naj bode privezan in nagnjen h kolu. Zato pa mora biti kol tudi zmirlaj nekaj daljši od drevesa. Ednako glavnemu vrhu naj se na zimo, seveda bolj rahlo, pripognejo in zvežejo k vrhu bolj stranski vrhovi, da jih sneg ne obteži in od debela odcepi. Na ta način se vejevje drevesa najlažje hrani pred snegom, pa tudi vzgoji se mu najlepši vrh — krona.

Razume se, da kadar je kol postal že trbel, ga treba nadomestiti z novim in to prav v tisto luknjo vsajenim, da se z novo luknjo korenine ne ranijo.

To je treba ponavljati še mnogo časa, dokler ne postane drevo močno ne le samo na vejah in deblu, posebno še na koreninah. Pre-rado se namreč zgodi, da že prav godna drevesa vihar izruje, kar pa gotovo ni tako majhna škoda.

Iz vsega tega se razvidi, koliko dela in skrbi napravi visokodebelnasto sadno drevo kmetu. Ako se ne ravna po teh pravilih ali jih pa zanemarja, pa mu svetujemo, naj raje taci še sadi! Brez tega namreč bode vsajena drevesca kmalu pogažena od vetra in snega ter ostala

kot žalostne pokveke. To pa je toliko časa, da jih prva nesreča ne poruši.

Radi naznačenih okoliščin, posebno pa še na slabi in vetrovni razpoloženi legi in zemlji, svetovati je v takih krajih kmetu, da sadi bolj nizka drevesa. Te se proti viharju lažje ohranijo in imajo navadno še prednost, da hitreje rodijo. Vendar tudi ta potrebujejo varstva in skrbi, ednako visokodebelnostim. Četudi velja kol manjši in veter manj škoduje, pač pa lahko pride k drevesu pozimi drug prijatelj in ta je — zajec. Četudi temu pritlikavcu obvežemo ali namažemo deblo, kaj pomaga, ko mu pa sneg pomaga prav med veje in če se še kaj upogne, do vrha. Takšno drevo se na zimo težko „okovari“ pred zajčjim zobom.

Ednak prijatelj kot zajec, je vedno tudi koza, da, večkrat celo tudi ovca. Skušnja nas uči, da takšno živad ni past med mladim sadnim drevjem.

Kako naj ukrene tedaj sadjerejec ali kmet, da bode prav? Trdno držaje prejšnje razloge, svetujemo mi:

1. Prav jako je priporočati visokodebelnasta drevesa saditi, toda v krajih, kjer morejo kljubovati raznim nevihtam, za kar jim je treba skrbeti za pomoč z močnimi koli in pa z obilno hrano prsti za korenine. Ako se pa s tem slučajno kaj poškoduje, se drevo zvali ali izruje, treba to kolikor mogoče hitro popraviti z znanjem in podpretjem drevesa.

2. Kjer pa takšno drevo ne kaže, lahko ga nekaj prikrajšamo z odščipovanjem vrhov, da požene nižje. Ednako nam je mogoče navadne pritlikovce zvišati, ako jih obrezujemo od spodaj okoli. Ako pa se je drevo nagnilo že nekaj na stran za vetrov, kar ni nič novega, ga pa obrežimo bolj od nagnjene strani, da ono ravnotežje lažje ohrani.

Iz teh vrstic se že razvidi, koliko skrbi in truda je treba kmetu, ako hoče imeti svoj sadovnjak v redu. Posebno spomladi mu je treba veliko storiti, da se vse pokvarjeno popravi in zanemarjeno nadomesti in z mladim sajenjem skrbi za nove nade. Kateri kmet vse to stori, pač lahko z veseljem in ponosom kaže na svoj sadovnjak, ter ga ni sram, naj ga obišče kdorkoli, samo če je le prijatelj gospodarstva.

Pohorski.

Politični pregled.

(Državni zbor.) V ponedeljek je zbornica nadaljevala razpravo o proračunu za visoke šole. Posl. Biankini je govoril s početka v hrvaškem jeziku jako ostro zoper vladu, ki zanemarljivo kulturne koristi južnih Slovanov. Govoril je obširno o zagrebškem vseučilišču, na katerem se vsako leto krči število slušateljev, ker ne pripuščajo tostranskim Slovanom polagati izpitov v Zagrebu. V torko se dogodile v državni zbornici velike demonstracije, pri katerih so se pokazali Vsenemci prave veleizdajalce. Na razpravi je bil proračunski provizorij za meseca april in maj. Govoril je Schönerer o jezikovnem vprašanju in zahteval nemški državni jezik, koncem govora pa je zaklical „Heil und hoch Hohenzollern!“ Vsenemški poslanci so mu hrupno pritrdili in prav tako klicali za njim, Slovani pa so ogorčeno protestirali. Čeh dr. Kramář je ostro obsojal ta nastop Vsenemcev kot očividno veleizdajstvo in dejal, da pomeni nemški državni jezik v Avstriji vladanje Hohenzollernov. Kramář je potem grajal Körbrja in povdarjal, da je vse-nemško veleizdajstvo posledica vladne kapitula-cije. Med sejo je prišlo do burnih prizorov; letale so razne psovke, vsenemški kričalci so imeli seveda glavno besedo. Poročevalec Kathrein je ostro grajal Schönererja, a Vsenemci so kričali „Hurrah Hohenzollern! Es lebe Kaiser Wilhelm!“ Tretje branje proračunskega provizorija se ni moglo vršiti, ker ni bilo navzočih dovolj poslancev; ministrski predsednik je silno razjarjen odšel iz zbornice. Pozneje se je nadaljevala razprava o visokih šolah. V sredo je bila tudi ta točka na dnevnem redu. Govoril je naučni minister dr. Hartel, ki je odgovarjal na razne napade zoper naučno upravo. Posl. Plantan je začel svoj govor v slovenskem jeziku in nadaljeval nemški. Pri

toževal se je, da nimamo Jugoslovani nobene visoke šole; potegoval se je odločno za univerzo v Ljubljani. Pri glasovanju so bile vse točke sprejete; za češko tehniko se je glasovalo po imenih; postavka je bila sprejeta z 191 proti 136 glasovi. Začela se je razprava o točki „Srednje šole.“

(Avstrijske srednje šole.) Ves proračun za srednje šole znaša letos 21.660.434 K ter se je od lani pomnožil za 901.747 K. Gimnazije stanejo državo 14.615.624 K, realke pa 6.887.070, drugo gre za knjižnice, podpore in drugo. Srednjih šol je v Avstriji 322, in sicer 215 gimnazij ter 107 realk. Nemci imajo 178 srednjih šol, Čehi 81, Poljaki 35, druge so italijanske, rusinske in dvojezične. Slovenci pa nimamo nobene slovenske srednje šole! Število učencev na srednjih šolah znaša letos 109.800.

(Dunajske občinske volitve) so se vršile dne 17. t. m. za 3. razred. Volilnega boja ni bilo, zmagali krščanski socijalisti. Dne 19. je bilo pet nadomestnih volitev za 2. razred; v štirih so zmagali krščanski socijalisti, v ednem pa nemški naprednjaki.

(Nemška silovitost.) Vsa poljska društva na Poznanjskem so dobila ukaz, da morajo vse svoje poslovanje voditi v nemškem jeziku. Iz Prusije so iztirali 40 ruskih in poljskih visokošolcev, ki so baje pripadali nekemu tajnemu društvu. Vsem slovanskim dijakom inozemcem zlasti Poljakom je nemška vlada prepovedala obisk visokih šol na Poznanjskem in v Šleziji. Število izključenih znaša 650.

(Iz Rusije) prihajajo vesti o novih dijaških nemirih. Iz vladnih razglasov je razvidno, da so dijaki v Peterburgu dne 16. t. m. razvili rdeče zastave z bujskajočimi napisi. Zaprli so 87 oseb, med temi 45 dijakov na tri mesece zapora. V Moskvi so baje zaprli 21 častnikov, ki so se branili dati vojakom ukaz, da bi streljali na dijaštvo. — Rusija zahteva zase od Kitajske vojne odškodnine 184.359.000 rubljev, ki morajo biti plačani v 30 letih.

(Turčija.) Zasledili so neko revolucionarno zaroto proti sultanu; prijeli so in zaprli, kakor se poroča, že 146 častnikov. Vsem častnikom je prepovedano obiskovati evropske klube. Zaprli so baš najboljši častniki ter so izginili brez sledu.

(V Španiji) so imeli te dni zopet krizo; kraljica je zopet poverila liberalnemu ministru Sagasti, da sestavi nov kabinet. Meseca maja proglase kralja Alfonza XIII. polnoletnim; s tem bo obenem prevzel vodstvo španske vlade. Poslednje se pa zgodi samo na videz, ker bo v resnici vladala še nadalje njegova mati Kristina. Mladi kralj še niti moralno, niti telesno ni dovolj razvit, da bi mogel prevzeti samostojno vladu. To pa je prav slabo za Španijo, ker ta dežela potrebuje močne in odločne vlade, zlasti zdaj, ko vlada v njej največji nered.

(Vojna v Južni Afriki) Angleži so bili v kratkem času štirikrat zapored tepeni; te poraze pa hočejo oni zakriti, zato prihajajo o tem le prav nejasna poročila v svet. Prvikrat so bili občutno tepeni že 12. februarja; a to so čisto zamolčali, ubili in ranili so jim Buri 50 mož ter jih 100 vjeli. Potem so se trije angleški poveljniki združili ter od treh raznih strani marširali proti Delarey-u. A zgodilo se je nepričakovano: Delarey je 4. t. m. porazil čete Kehewicha, 7. t. m. je pobil in vjel Methuena, kakor smo že poročali, in tudi angleški poveljnik Greenfell jo je skupil. Tepeni so bili vsi trije drug za drugim. — Pri izpustu Methuena so se sklenile med Kitchenerjem in Botho sledeče pogodbe: 1. Angleži hočejo varovati Kruitzingerja, 2. nobenega ujetega burakega poveljnika ne bodo Angleži več postavljali pred vojno sodišče, 3. za taborišča Bothovo, Devetovo in Delarey-ovo se pripuste nevtralni zdravniki. Da je Delarey Methuena izpustil, je naredil jako pametno, s tem se je tudi izognil velikim preganjanjem od Angležev, ki bi mu gotovo dosti škodovala. 11.000 mož pošljejo Angleži še ta mesec na bojišče, ker je Kitchener izjavil, da mu je pol vojske bolne. — Irči nabirajo doneske za zlato sabljo, katero darujejo Delarey-u.

Razne stvari.

(Naraščanje ogrske industrije.) Od leta 1893 do 1900 je nastalo na Ogrskem 353 novih industrijskih podjetij, katere je država posredno ali neposredno podpirala. Vsa ta podjetja so imela podjetnega kapitala 259.308.408 K. Povprečno je tedaj nastalo na leto 44 industrijskih podjetij z 32.413.551 K kapitala. Koliko stori država za povzdigo industrije, pove nam dejstvo, da je izdala leta 1900 za stare in nove tovarne 507.000 K podpore ter osigurala 46 novih tovarn z 30.964.000 K kapitala. A v nagodbi z Avstrijo se dela ta procvitajoča državna polovica kot prava beračica.

(Najmanjša kraljica) je ona v Lindustanski državi Bhopel. Kraljica Dihan-Begum je 56 let stara, a ni večja kot 10 letna deklica. Vkljub temu pa vlada odločno nad milijonskim narodom.

(Umor burskega generala Scheepersa.) Divjaštva in zverinstva angleške v Južni Afriki so že dovolj znana. Gnus je izzvalo posebno to, ker je surovi angleški glavni poveljnik Kitchener z blagoslovom angleške vlade v svoji srditi jezi nad tem ker ne more nič opraviti, začel streljati vjete hrabre in plemenite burske vodje. Nek angleški vojak je opisal v pismu svojim staršem, kako je bil ustreljen burski vodja Scheepers. Ta vojak pravi: „Bil sem v soboto ob 3 uri navzoč pri streljanju na komandanta Scheepersa. Prinesli so ga na nosilih iz mesta v spremstvu godbe, za katero je korakal vojaški oddelek. Ko smo prišli na mesto, kjer so ga imeli ustreliti, je že zeval izkopan grob. Scheepers je prosil, naj ga vzdignejo, da tako sprejme smrt. Posadili so ga na stol in mu zavezali oči. Petnajst vojakov se je vstopilo deset korakov od njega in vstrelilo. Skoro vse telo mu je bilo s strelji razmesarjeno in prevotleno kakor rešeto, da ga je bilo groza pogledati. Scheepers je moral biti jako hraber mož. Ni vztrepetal in pobeledel tudi ni. Potem so ga vrgli v krsto, razbili stol, na katerem je sedel, kose pometali za njim v grob, in ga nato zagreblili. Muzika je ves čas svirala.“

I. izkaz

prispevkov za Krivčev spomenik.

Preblagor. gospod dr. Mir. Ploj, ces. kr. dvorni svetnik na Dunaju 20 K; gg. dr. Anton Brumen, odvetnik v Ptuj 5 K; Ivan Kankler v Ptuj 5 K; Fr. Podobnik na Hajdini 5 K; Dom. Serajnik na Ptujski Gori 2 K; Jan. Klemenčič na Ptujski Gori 2 K; Jan. Možina pri Sv. Marku 2 K; Drag. Zupančič v Ptuj 2 K; Albin Wankmüller pri Sv. Duhu 2 K; Fr. Sorn pri Sv. Lovrencu 2 K; Anton Brumen v Kapeli 2 K; Jak. Vrunker v Leskovcu 1 K; Skupaj 50 K.

Na Hajdini, dne 9. marca 1902.

Fran Podobnik, nadučitelj.

Občinski tajnik

ki je ob enem tajnik slovenske posojilnice v Šmihelu pri Pliberku, se takoj sprejme. Prosioci morajo biti slovenske narodnosti, zmožni slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Uraduje se slovensko. Plača je 720 K od občine, 240 K od posojilnice in gotovega postranskega zaslужka čez 100 K. Skupaj 1060 K na leto. Prošnje naj se pošiljajo na županstvo Bistrica pri Pliberku na Koroškem.

(123) 2-1

J. RUDOLF, župan.

Učenec

zmožen slovenskega in nemškega jezika se sprejme v trgovino z manufakturnim blagom pri J. Šket-u v Il. Bistrici, Notranjsko.

Trije trgovski učenci

poštenih staršev, z dobrimi šolskimi spričevali, se sprejmejo v dobre trgovske hiše; eden v (118) 3-3 Ljubljani, dva na deželi. Ponudbe sprejme upravnistvo „Domovine“ v Celju.

Dva lepa in močna konja

tudi za težko vožnjo proda tovarna cementa (120) 3-1 na Z. danemmostu, Š. ajrak.

Patentovane

široke mlatilnice
za gladko slamoIgraje lahek
tek.Goni jo
1 konj ali
2 kravi

Garancija.

Izvrstna izvedba. * Nizka cena.

Zahtevajte prospekte zastoj od
(110) 12-2 tovarne strojev
PH. MAYFARTH & Co. Dunaj H.L.
Iščemo zastopnike in prekupce.

Talanda

ceylonski čaj je jednat in aromatično čist.

Št. I ena kila gl. 5.—

" II " " " 6.—

" III " " " 8.—

v zavojih po 20, 50, 125 gramov.

Zaloge: (42) 10-6

v Celju: Jos. Matič; na Vranskem: J. Lavrič; v Bra-
slavčah: Jos. Pauer; v Ormožu: Otmar Diermayr;
v Volniku: Karol Rayer; v Ptuj: A. Jurca & sin.;
v Poljčanah: Karol Sima; v Radgoni: Rihard
Prettner; v Radečah: J. Haller; v Rogatcu: J.
Berling; v Žalcu: J. Priussegga naslednik; v
Sostanju: Adolf Orel; v Trbovljah: F. Krammer;
v Laškem: And. Elsbacher; v Slov. Bistrici:
A. Pinter; v Slov. Gradcu: Jos. Klunger.

Naznanilo in priporočilo.

Vljudno naznanjam sl. občinstvu
in prečast. duhovščini, da sem na
novo otvoril v lastni hiši na Bregu
pri Celju št. 17 čisto

novourejeno mesnico.

Sikal bodem v tej mesnici le meso
pitanih volov in govede ter telet
najboljše vrste. Priporočam se za
mnogobrojni obisk in zagotavljam
snažno, točno in ceno postrežbo.
Kdor kupi le enkrat, prepričal se
bode, da nimam konkurence in
da tako nizkih cen nima nihče.Z velespoštovanjem
(420) 15-12Anton Pleterski
mesar in posestnik.

Se popolnoma nova, jako solidno zidana

hiša je naprodaj

pod jako ugodnimi pogoji. Ista je še 11 let
davka prosta, ter znaša najemnina letno 1300 K.
Plačati je treba samo tretjino kupne cene.
Vse natančnejše pri upravnistvu „Domovine“.
(124) 3-1

(121) 5-1 Nova hiša

z nekoliko posestvom v bližini dveh velikih to-
varn, pripravna za gostilno ali drugo obrt je
pod ugodnimi pogoji naprodaj.

Kje, pove upravništvo „Domovine“ v Celju.

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cena nizke.



Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12.

Za stavbeno sezono vse stavbene potrebščine v največji izbi.

Opozarja na svojo veliko zalogo traverz, vodovodnih cevi, izdelkov iz kameščine,
kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah,
cementa, stavbenih in pohištvenih okovov, samokolnic, raznega rokodelskega orodja,
kuhinjske priprave, štedilnikov itd.

Tomaževa žlindra — najizvrstnejši gnoj za polja, njive in vinograde.

Velika izber železnih peči in travniških bran!

Cenejše kakor povsod
kupitev * čez sto let * v isti
hiši se nahajajoči trgovini klobukov

Kristijana Wolf

Celje, Kolodvorske ulice Bahnhofgasse št. 6.

Ustanovil I. WOLF leta 1798.

Klobuki in čepice

najfinejše kakovosti od

* prvih tvrdk *

(103) 5-5



Neštetično zahvalnih pisem vsakomur na razpolago.

POMADA IZ LILIJ

Brez olja in masti. Podeljuje licu fino
in mlado polt in koži beli lesk;
z njeno uporabo izginejo
solnčne pege in zakažni
črvi brez sledu
Cena 3 lončkom 3 K.
s pošto proti
predplačilu
4 K

Vse že

loddne boleti,
teško prebavo, zlasti pri po-
manjkanju teka, riganju in drugih žo-
loddnih slabostih, pri krču in prenapetem
želodcu, zaslinjenju, navalu krvi v glavo (kongestije),
boleznih črev, potem kašelj, prana bolezen in zamažnost, sebo-
bol, gliste, zlatenico in zlato žilo ozdravlja

ANTIRHEUMIN-MAZILO

proti protinu, riganju v rokah in
nogah. Cena 1 steklenici 2 kroni
40 vinarjev, 2 steklenici
4 kroni, 4 steklenice
8 kron 40 vinarjev s
poštino, ako se
denar naprej
pošlje

življenski balzam „SALVATOR“

Čisti kri ter je brespogojno naj-
boljše domače sredstvo za vse mogoče notranje
in zunanje boleti, odstranjuje nečiste sokove in s tem daljša človeško
življenje. — Zdravi vse mogoče, tudi stare rane, ter se mnogeF. f.
druž. Concillije

INJECTIO

VEGETABILE

Štev. I, II in III, ter
CAPSULE VEGETABILE
za tajne bolezni.druga bolezen, kakor je to na vsakem, steklenici pri-
loženem navodilu razvidno. Cena ovoj 10 flašic
5 K, 24 flašic 9 K, 48 flašic 16 K, brez
poštine, ako se denar pošlje
na rej „Salvator“-le-
karni v Va-
raždin

Naročila

naj se pošljajo
na glavno skladišče

FR. BIEDLA

lekarja pri SALVATOR-ju

VARAŽDIN (Hrvaško).

Najboljše domače sredstvo.